

Добра пам'ять про добру людину

Кузнецовськ - місто молоде і сучасне. Але було б неправильним, говорячи про його кращих людей, обмежуватися лише будівельниками чи енергетиками. Адже не дарма кажуть: «Не хлібом єдиним живе людина». Тому оповіді про людей мистецтва газета розпочинає з патріарха цеху живописців Пашка Андрія Зіновійовича (1919-2012р. р.).

Життя було щедрим на роки, бо зовсім не багато залишилося йому до тих традиційних «ста літ», які ми бажаємо один одному в дні народження. І майже весь час, який був відмірений долею, Андрій Зіновійович прожив у рідних місцях, де річка Стир одним берегом має Волинь, -іншим - Рівненщину. Поза Поліським Надстир'ям був недовго: фронтові роки та навчання в Москві у повоєнний час. Там закінчив курси англійської мови при факультеті іноземних мов, вчився також на факультеті рисунка і живопису при Московському Домі народної творчості. А вищу освіту колишній громадянин Польщі, вже як громадянин СРСР здобув у 60-х роках у Київському інституті іноземних мов заочно. І як мешканець Кузнецовська став громадянином незалежної України.

За скупими рядками біографії вимальовується певна аполітичність, тим паче, що на мітингах Андрій Зіновійович горло не дер, як інші, у груди себе не бив - який то він щирий українець! Проте протягом усього свого життя - і трудового, і творчого - засвідчив істинний патріотизм любов'ю до рідної землі та працею на її благо.

Вчителював у селах Вараш, Новий Чарторийськ, Цміни, Колодії. Знав англійську, польську, чеську, російську мови, але користувався виключно українською. Не місцевою говіркою, а тією мовою, якої навчав Шевченків «Кобзар» Зіновія Пашка, а той - сина Андрія, бо в семиріччі у довоєнній Старій Рафалівці викладання велося

виключно державною (польською) мовою. Можливо, саме тому свого сина Андрій Зіновійович назвав Тарасом.

Як і всяку іншу, вчительську роботу герой цього нарису виконував старанно. Один з його учнів розповідав, що викладачі київського вузу, куди той поступив у 70-ті роки, були здивовані, що в сільській школі, в поліській «глибинці» англійська мова викладається на досить пристойному рівні.

Але кузнецовська громада знала Андрія Пашка здебільшого як самобутнього художника. І всяк, хто бачив його полотна, міг дійти думки: «Не заради грошей чи слави вони писані. Для себе, для душі творив їх чоловік». А приїжджі люди, котрі відвідують Інформаційний центр ВП «РАЕС», де виставлено декілька десятків робіт художника (фото зверху), навіть не знаючи нічого про їхнього автора, можуть безпомилково визначити, що писав їх українець. Скоріше всього - з місцевих.

Адже головною тематикою творчості Андрій Зіновійович обрав поліські пейзажі, урізноманітнюючи їх то видами старого Вараша, в якому народився, то Кузнецовська, за зведенням якого спостерігав із «першого кілочка». Любила ця людина свою рідну землю, дуже любила. І не лише Надстир'я, але й усю Україну з її славною минувиною: чи то Колківська демонстрація 1935 року на одному з полотен, чи визвольна боротьба часів Хмельниччини на безлічі картин, чи літературний Тарас Бульба (на фото внизу). Як на мене, то цей образ не тільки «тягне» на билинного богатиря, але своєю експресією перевершує знамениту картину В.Васнецова, у якій три богатирі статичні, ніби верхи позують перед фотографом.

Олівець і пензель наш земляк уперше взяв до рук у п'ятирічному віці і вже не випускав їх усе життя. І тільки те невблаганне, що чекає на кожного з нас, розлучило його з улюбленою справою. Полотна, створені художником, - це й матеріальний слід на землі, і духовний, бо проникнуті вони любов'ю до України мальовничої та героїчної. А ще ця людина залишила яскравий слід у душах людей, які знали його. Характерний штрих: спогади окремих учнів Андрія Зіновійовича - не відмінників, а тих неспокійних, з якими вчителю довелось добряче поводитися, - найкращі. Бо, занурившись у вир дорослого життя, у якому люди дуже різні, вони зуміли оцінити міру душевної теплоти і зусиль свого педагога.

Знаючи це, автор нариса запитав ; Тараса Пашка, давно уже киянина конкретніше: «Яка риса характеру були найяскравіше виражена у Вашому батькові: працелюбність, доброта виваженість чи якась інша?» Син не роздумував довго: «Доброта! Вона була виражена у всьому і завжди. Без неї батька просто неможливо уявити. Хоч вона часом шкодила йому самому, б

дехто цією добротою користувався не найкращими намірами».

Ця відповідь і дала назву нарису, його закінченням нехай стануть слова мудрої людини, чия душа відкрила очі світ у старому Вараші в далекому від нас 1919 році, і яка на 90-му році свого життя писала: «Будуються добротні житлові будинки, школи, церкви, лікарні (крамниці і багато іншого потрібного для побуту. Але, на жаль, багато не дуже потрібного, навіть шкідливого: гральні заклади, надмір різних барів. А чому б не більше простих недорогих їдалень, різних майстерень (щоб зменшити кількість безробітних)? Виконати заплановане! Якби тролейбусна лінія зв'язала об'єкти РАЕС і місто, зменшилась би кількість старих маршруток, чистіше було б довкілля. Лицемірством є заяви, що от було б село, жилося б спокійніше, здоровіше... Нехай би і все лишилось - косили б луки, вирощували б живність, овочі, фрукти для себе і для жителів міста-супутника, поряд, із селом. Але що сталося - те сталося.

Життя в сучасному місті Вараші-Кузнецовську поліпшилось як у матеріальній, так і в духовній сферах. Зовні колишнього варашанина не відрізнити від, скажімо, киянина. Багато людей місцевих і приїжджих знайшло тут добре оплачувану роботу. Негативом, як і в усій Україні, є велика різниця в оплаті праці. Поляризація в побуті, як і зрівнялівка - погане і небажане явище. Але це вже проблема «верхів», просякнутих всіма пороками сучасності. Вельми поліпшився побут одиноких пенсіонерів. Підтримує держава нас пенсіями, лікуванням. Мені, наприклад, допомагає по господарству, в побуті працівниця територіального центру пані Зоряна - порядна, працююча, котра, окрім своєї немалої сім'ї, опікується десятком таких, як я, людей. Поліпшується і духовне життя. Всі отримують, як мінімум, середню освіту і багато хто - вищу».

Петро Комнацький